Ч. 131 (14.674). Львів, четвер 17. червня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

Українсько-польські взаємини

В НАСВІТЛЕННІ НІМЕЦЬКОГО ОФИЦІОЗУ.

Під наголовком „Польсько-українське напруження. Польонізація як розвязка української справи" містить „Фелькішер Беобахтер" з 13. ц. м. довший допис свого варшавського кореспондента. Навязуючи до політичного процесу, що тепер іде у Львові, автор переходить українські та польські взаїмні обвинувачення. Українці — мовляв — жалуються, що уряд не виконав нормалізаційних обіцянок зперед 3-ьох літ, не утворив університету, не дає кредитів кооперації, не дає змоги українському рільничому пролетаріятові придбати собі землю.

Навпаки, поляки підносять аляри проти розбудови української кооперації, зросту українства по містах та доходять до висновку, що українська справа для Польщі небезпечна, і лише скора польонізація її зліквідує.

Всеукраїнська Академія Наук перестала займатись українізацією.

„Вісти" з 11. ц. м. подають звіт зі зборів активу Академії. Акад. Шліхтер заявив, що в Академії довший час працювала „ватага троцькістівських бандитів". Як виходить з дискусії, Академія звертає мало уваги на справу української мови та на розвиток української культури. Треба витворити кадри культурних діячів, бо президія Академії перестала займатись українськими питаннями. Дальше дискутанти жалувалися на злу організацію праці, на недбайливе редагування видань і т. д.

НОВИЙ ЧЛЕН КИЇВСЬКОГО УРЯДУ.

Президія центрального виконавчого комітету УССР заіменувала Михайла Копельовича заступником наркома освіти.

Більбао звідусіль окружене.

Французький консуль з Більбао, який приїхав до Сан Жан де Люз, заявив, що національні війська зовсім окружили Більбао. Баски ще бороняться на кількох горбках під сильним артилерійським обстрілом, та їхній опір безнадійний. Місто не потерпіло від боїв, лише деякі вулиці є під скорострільним вогнем. Населення здезорґанізоване, в роспуці.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЗДОБУЛИ ҐАЛЬДАКАНО Й АРЧАНДІЮ.

Авас подає з Вітторії, що минулої ночі національні війська заняли Ґальдакано, одну з найсильніше укріплених позицій „залізного пояса" та поважний промисловий осередок, що м. ін. має фабрику муніції. До міста увійшли національні війська сильно укріпленим і високо положеним передмістям.

Рівночасно здобули вони місто Арчандію та ввесь простір між місцевістю Мервіон та рікою Пленсія. Три національні відділи зблизилися до Більбао на кількасот метрів і чекають, аж інші частини здобудуть визначені позиції, щоби згідно з приказом рівночасно увійти до Більбао.

Вчора пополудні національні війська обсадили місцевости: Ітхеду, Юрре і Ападіо, положені на шляху Міранда — Ґальдакано. Баски, що боронилися завзято, потерпіли чималі втрати в людях і матеріялах.

Комунікат національного командування стверджує, що національні війська опанували місцевости Манурі, Урізар де Лемоніс Горліз та Пленейо.

10.000 ПОЛОНЕНИХ.

Як подає національна радіостація з Віторії, на узгірях Санто Домінґо 4.000 червоних міліціонерів попало в неволю. Полонених що раз то більше, бо червоні піддаються масово. Від коли проломано „залізний пояс", у полон попало понад 10.000 червоних.

3.000 УБИТИХ.

Комунікат валенсійського уряду повідомляє, що від летунських бомб у баскійській країні згинуло у квітні 2.965 цивільних, ранено 2.451. У Дуранґо згинуло 520 осіб, у Ґерніці 1.654.

Від двох днів не доходить зі СССР пошта.

Зі совітського пограниччя повідомляють, що уряд СССР зірвав поштовий звязок з Польщею. Переговори, що відбулися у Столпцях, не дали ніякого висліду. Вже другий день з СССР нема ні листів ні часописів. Правдоподібно в СССР назрівають якісь надзвичайні події, яких тамошня преса, не зважаючи на цензуру, не може цілком промовчати.

ГІЄНИ

Латвійська преса приносить ось-які подробиці про розстріл Тухачевського та інших ґенералів. Засуджених розстріляли досвіта 12. ц. м. на стрільниці коло Срібного Бору під Москвою. Трупи кинули в спільну яму, могилу зрівняли з землею, а опісля пустили відділ кінноти, щоби копитами стратувала те місце.

НА ДНІ.

Льондонський „Дейлі Мейль" довідується, що Тухачевського зрадила якась шпигунка, що попала в руки аґентів ГПУ. Також жінки Тухачевського й Путни, на розправі як свідки, дуже обтяжили своїх чоловіків, зі страху за долю своїх дітей.

Акорди і дисонанси на консолідаційній клявіятурі...

Варшава, 15. червня 1937.

У Варшаві тепер — спека, на дворі і в політиці. На вулицях міста прохожі показуються нерадо, бо по-перше — нестерпна жара, подруге — на кожному перехресті вулиць стрічає вас пригода з поліцаєм і кара за це, що не вмієте переходити автостраду.

В політиці подібно, як на вулиці — рух завмер, атаки на міністрів закінчились, публична опінія пішла на судову салю приглядатися новій серії кримінально-політичних процесів, у штабі О. З. Н. зайшли нові зміни і внутрішня перебудова, словом — політика немов пішла в холодок.

За кілька днів, коли до Варшави прибуде з ревізитою румунський король Карло, щоб продовжувати симпатичні розмови про можливий балтійсько-чорноморський бльок, заактуалізований останніми московськими пострілами, у столиці буде знов на кілька днів гамірно і буде про що говорити. А так, у часі нечуваної спеки, всюди чути лиш одну оклепану тему: про всепольську консолідацію.

Це така широка, цікава (ще й захоплива!) тема, що той і цей, санатор і ендек, радикал і соціяліст, не згадуючи вже монархістів та всіх інших консерватистів, не перестають ні на мить про неї писати, розмовляти, дискутувати і суперечатися. Немов би нічого і нікого іншого в державі не було.

Недільний зїзд „зажевяків" у Львові з новими „ревеляціями" проф. Ромера знову схвилював мозки й серця бажаннями всенаціональної консолідації. І не дивно — „консолідація" — це модне тепер гасло, і нам не вадило би прислухатися до його змісту.

Нема сумніву, що консолідаційні, національні, чисто польські гасла народньої і „народової" консолідації здобули та здобувають повну апробату польського громадянства. І не лише громадянства. Чейже відомий маніфест полк. Коца вийшов безсумнівно з урядових чи надурядових кол, чейже маршал Сьміґли добровільно відвідав представників польського студентства на комерсі „Арконії", а преса всіх політичних напрямків висилає своїх представників на місячні інформаційні пресові конференції О. З. Н., хоча не всі пресові органи та їх партії заохочували своїх читачів і прихильників до участи у виборах до законодатних установ.

Нема двох слів, що психіка поодиноких польських політичних ґруп за останні місяці перейшла широку скалю перемін, перемін у напрямі націоналізації, вірніше... „польонізації", як слушно і щиро висловився шеф штабу „озонової" концепції — полк. Ковалевський. Деякі польські публіцисти, критикуючи тактику ріжних польських політичних партій, залюбки прирівнюють „фортепіян" до партійної чи міжпартійної гри. Але це слово можна ще ідеальніше віднести до порівняння з сучасним внутрішнім польським життям. Цілу оту ферментацію серед польського громадянства можна би назвати великою грою на політичному поль-

ському фортепіяні, грою, в якій поруч згармонізованих акордів не бракує і гострих, неприємних дисонансів. Найбільший з них це — ендеція. Очевидно, не вся і не під кожним оглядом. Властиво можна сьогодні сказати, що ендеція не має політичної тактики, не має її тому, що не має активних, талановитих, відданих їй людей. А без людей і без політичної тактики, яка часами вимагає деяких уступок і хисту до актуальности, найбільш атракційні гасла можна змарнувати.

Польські старі ендеки зробили вже раз властиво дурницю: поганьбили участь польської, таки „народової" молоді на осінніх військових святах. Потім прийшла невдала бльокада, що мала стати „смолоскипом" молодоендецької консолідації. І ось характеристичне явище: уряд здавив бльокаду силою, а всеж більшість польської молоді сьогодні — з армією. Коли ендеція хотіла надолужити свої помилки протиукраїнською баталією, їй показали, що не тільки вона про українців памятає. Візнання та цифри санаційних діячів про дійсні поступи польонізації підчас луцького процесу — стали за найкращий доказ. А врешті нетакт у роді виключення кількох ендеків за розмови з маршалом в „Арконії" спричинив навіть у самій організації польської ендеції розпорошення, яке — хто зна — як покінчиться. Не знаємо, чи дійде тут до консолідації навіть тоді, коли у проводі партії стане адвокат Ковальський в Лодзі, якого найновіша журналістична вістка призначає на це становище.

Як ми згадали, поруч дисонансів є й акорди і тих є значно більше. От хочби справа доведавна найнепопулярнішого міністра — Свентославського. Буря проминула, мін. Свентославський відкрив наново замкнені академічні товариства, добре вивязався зі свого важкого (в огляду на рівнобіжну візиту президента в Букарешті), завдання на Мадярщині і сьогодні вже заслужив на неабияку місію — поїде як представник уряду на Міжнародній Католицький Конґрес у Познані. Такий зворот у політиці мусить навіть замкнути говірливі уста смілому ред. Мацкевичеві з Вильна.

За гармонійний акорд можна було теж уважати закінчення справи, з якої хотіли зробити скандал, а яка полягала на тому, що на свято 20-ліття польської армії у Франції організатори не запросили ґен. Галера, що, рятуючи престіж, мусів наґвалт улаштовувати самотужки своє свято в містечку Стшельні. Галера не було у Варшаві, зате прибула більшість його жовнірів, сучасні вожди армії та народу і якось по Галерові довго не плакали. Це була відповідь на поведінку ендеції і ту відповідь польське громадянство прийняло без протесту.

Є ще один клявіш, в який залюбки ударяють на консолідаційному фортепіяні — це антисемітизм. Голос того клявіша сильний, особливо тепер, коли вже не тільки частина опінії народу, але й мотиви присуду виданого державним судом вважають за спричинника стрілу чи штовхнення ножем не жидка Хаскелевича чи Щербовського, але таки частину цілої жидівської суспільности.

І жиди відчувають, що на них прийшов дійсно скрутний час. З братньої, солідарної зави П. П. С. — для них мала потіха, коли інакше вже думає... уряд.

І тому вони шукають уже нових сильних союзників і тому докладніше й пильніше починають читати українську пресу, з холодними покищо (як це напр. зробив д-р Кляйнбавм у „Гайнті" з 3. червня) натяками на конечність відновити українсько-жидівську співпрацю. Жиди мають почуття реальних інтересів і мають рацію, доцінюючи силу української маси.

Тим більше мусимо ту силу відповідно оцінити самі ми і не оглядаючись на нікого, негайно й однозгідно розпочати нашу українську національну консолідацію, яка з огляду на події у нас в краю і за совітським кордоном повинна стати бодай — домоганням.

К. Т. В.

Кріза Льондонського Комітету і небезпека війни.

Женева, 10. червня 1937.

Найбільший і найбільш поширений французький тижневик „Ґренґуар" писав у своїм числі з 4. ц. м. „Колиб істнував найменший сумнів щодо нарочитости нападу на „Дойчлянд", то відомости, які ми тут подаємо вистачилиб, щоб його розвіяти. Совітські воєнні ескадри, що мають свою базу у Валенсії, не залежать фактично від воєнної еспанської команди; вони цілком автономні. Ними командує совітський офіцер — полковник Василь Тіґров. Дня 28. травня полковник Тіґров дістав шифровану телеграму з Москви. Це було в пятницю напередодні нападу двох московських літаків на „Дойчлянд". Діставши цю телеграму він скликав нараду, на якій було присутніх 18 старшин. По нараді дістали шість совітських літаків типу ТБ 3 наказ тріматися напоготівлі для спеціяльного завдання. Дня 29. м. м. вони виконали численні лети вздовж берега парами. Вони не дали еспанській воєнній команді ніякого справодання про свою чинність. Увечір два з цих літаків напали на „Дойчлянд". Першим з цих літаків проводив поручник-шеф Василь Шмід, другим капітан Антон Приґорін". Той самий тижневик подає незвичайно докладні відомости про комуністичну конференцію, що відбулась в Амстердамі у днях 16, 17, і 18. м. м. під проводом представника Москви, Смелянського, на якій устійнено плян ближчої акції в Еспанії та Франції.

Деякі деталі цього пляну подають „Ізвестія" з 2. ц. м. з Парижа, де комуністична партія домагалась скликати спільну конференцію комуністичної та соціялістичної партії, щоб обговорити міжнароднє становище у звязку з збомбардуванням Альмерії; по ній оголошено комунікат, де кажеться, що „Еспанія, член Ліґи Націй, впала жертвою очевидного нападу, наслідком чого треба здійснити засаду взаємної допомоги..." Разом з тим Дель Вайо звернувся з нотою до секретаря Ліґи жадаючи негайного надзвичайного скликання Ради Ліґи. На цю ноту в Женеві ніхто не звернув ніякої уваги, бо її провокаційний характер був надто очевидний. Не більше уваги викликала і промова Літвінова на засіданні Бюра конференції розброєння, коли він між іншим заявив, що треба дбати не так про майбутнє, як про сучасне, „яке вимагає, щоб деякі уряди зрозуміли, що не треба посилати військових відділів до чужих держав, що воєнні літаки не повинні сипати бомби на чужі держави, що воєнна фльота істнує не для того, щоби бомбардувати порти і неукріплені міста..." Для Літвінова і уряду, який він заступає, незвичайно характеристичне, що він не насмілився вказати виразно проти яких держав спрямована ця провокаційна заява. Але від цієї московської тактики в Женеві ріжниться дуже небагато тактика московської делеґації в Льондонськім Комітеті неінтервенції.

Коли в Женеві Літвінов ховається поза авторитет Ліґи Націй, то в Льондоні московська дипльоматія ховається за спину французького уряду. Римська „Трибуна" цілком слушно означує зміст крізи Льондонського Комітету, що повстала через виступлення з нього німецької та італійської делеґації, пишучи, що справа контролі еспанського побережжя не є ані юридична, ані технічна, а політична. Нема сумніву, що наслідки нападу московських літаків на німецький панцирник та німецьких репресій за цей напад, властиво протилежні до тих, яких в Москві сподівалися. Репресії проти країни, що дала захист

для московських літаків, можуть бути незвичайно повчальні і для інших держав, що дозволяють зловживати своєю територією для московських летунських баз. Значіння цих репресій тим більше, що вони не викликали найменшого формального протесту якоїсь держави чи міждержавної установи. Замісць причинитися до безпосереднього наближення вимріяної в Москві европейської війни, москво-еспанська провокація та німецька відповідь на неї послужили для Европи поважною осторогою перед воєнною небезпекою. Не пощастило Москві пересварити національні держави з одного та Анґлію і Францію з другого боку. Московський уряд помітив запізно, що впав у пастку власної демагогії, відмовившись свого часу брати участь в контролі еспанського побережжя. Справа забезпеки фльоти, що переводить цю контролю, є цілком слушно справою держав, що в ній беруть участь, отже до нарад чотирьох великих держав московського уряду природно не запрошено, як і урядів інших держав. Наради ці були на добрій дорозі до устійнення гарантій морської контролі. В Льондоні були тої думки, що ніяких непереможних перешкод до поворту Німеччини та Італії до Комітету неінтервенції нема, але в Москві тримаються того досить слушного погляду, що „без нас, значить проти нас".

Московська преса счинила крик, що наради чотирьох держав провадять просто до пакту чотирьох держав, запропонованого свого часу Мусолініем. Заспокоєння французького уряду нічого не помогли. В Парижі змобілізували комуністи цілий дипльоматичний апарат політичного натиску. Наслідком цього від французів вийшли трохи дивні пропозиції передати рішення про забезпечення кораблів цілому Комітетові, притягти до участи в морській контролі всіх 27 держав, з яких деякі взагалі ніякої фльоти не мають, та ще інші пропозиції, що мали на собі очевидну марку московської аґітації. Московські зусилля урятували те, що викликає велике невдоволення в Льондоні, де істнує щире змагання відбудувати попередній стан та зменшити небезпеку можливого поширення еспанського збройного конфлікту на інші держави.

Московський натяк на Париж ставить французький уряд зайвий раз перед альтернативою — Льондон чи Москва. Вибір цей тепер тим тяжчий, що становище доміній, за винятком соціялістичної Нової Зеляндії, на імперській конференції не дозволяє Іденові йти дуже далеко назустріч французькому урядові. Переважна більшість доміній противиться всякому поширенню анґлійських зобовязань в Европі. Вони підкреслюють свою вірність Лізі Націй, але жадають її реформи в напрямі протилежнім до французько-московських проєктів; „неподільність миру" вони вважають „примарою, що може бути дуже небезпечна".

Ібіца та Альмерія показали виразно небезпеку, яка загрожує европейському мирові, хоч вони змобілізували при цьому і протимосковські сили Европи для оборони цього миру. На перешкоді до полагоди крізи в Комітеті неінтервенції стоїть московська інтервенція в еспанських і европейських справах. Це відносин між Льондоном та Москвою у всякому разі не поліпшить, а буде поважним кроком уперед до ізоляції Московщини. Приєднатися до цієї ізоляції Франція ледви чи захоче.

М. Данько.

Економічна диктатура у Франції.

УРЯД ДІСТАВ ПОВНОВЛАСТИ.

Як подає Авас, після нарад, що тривали цілу ніч, палата послів ухвалила 340-ма голосами проти 247-ох фінансові повновласти для французького уряду для направи державних фінансів та відбудови ощадности валюти і кредиту. На основі цих повновластей, важних на півтора місяця, уряд могтиме видавати декрети, які парлямент буде мусіти ратифікувати найдальше до 3-ох місяців.

Як говорять у кулюарах парляменту, на основі цих повновластей уряд хоче:

1) підвищити податок від доходів понад 60.000 фр. річно,

2) спадковий податок,

3) мита,

4) оплати від сірників, тютюну й алькоголю,

5) залізничу й поштову тарифу та оплати за газ і електрику.

Крім того уряд думає піддати банки під сувору контролю, щоб унеможливити спекуляцію. Це мало би принести державі 5 міліярдів фр. Зрештою уряд хоче заінкасувати цю квоту відразу, у формі позички від державного банку.

ОПОЗИЦІЯ.

Проти повновластей висловилася правиця та помірковані радикали. Вони закидують, що уряд домагається диктаторської влади, яку зможе ужити, щоби ввести девізові обмеження і навіть девалюацію. У домаганні повновластей бачить опозиція повну невдачу фінанс. політики уряду. Зокрема сильна опозиція проти повновластей у сенаті.

БЛЮМ У МАСЦІ?

Припускають, що радикали свідомо дозволили Блюмові на настільки небезпечний крок як домагання повновластей, щоби повалити його у догідних умовинах. Тепер дуже добра нагода повалити уряд, не викликуючи робітничих заворушень; раз — робітники невдоволені, що уряд. декрети піднесуть кошти прожитку, друге — з огляду на виставу всі верстви населення заінтересовані в тому, щоби не відстрашувати туристів.

—o—

Справа поділу Палестини.

Високого комісаря Палестини завізвали до Льондону, де він має служити своїми радами при редагуванні звіту королівської комісії та її порад для уряду, щодо Палестини. Він виїде до Льондону завтра, вернеться щойно в початках липня.

Сподіються, що справою поділу Палестини на жидівську республику й арабську монархію займеться Ліга Націй 31. липня ц. р.

Чому ми мали слабий вплив на наше міщанство?

В ч. 122. з 5. червня ц. р. був. голова СУКІП-у п. Гр. Марусин чорними, але вірними барвами змалював лихий моральний стан під оглядом національного почуття, нашого міщанства у Львові, накликуючи до зарадчих санаційних засобів.

Як син міщанина, який довгі літа працював у місті, можу тільки потвердити вірність чорного образу, змальованого п. Гр. Мар. Одначе хочу цій справі присвятити дещо більше уваги, призадуматись над причинами сумного стану нашого міщанства та вказати на засоби оборони на тому відтинку нашого національного життя.

Справам міста, нашому міщанству, не посвятили ми багато уваги. Наші історики щойно в новіших часах дали короткі розвідки про наше міщанство, наша публіцистика містам присвячує мало уваги. Наша Парляментарна Репрезентація в давній Австрії — не вміла знайти компромісу між потребами міста та інтересами села. Міста, де були теж українці, заступали і боронили майже зправила чужі посли. Це й не диво. Наша шляхта і міщанство не встоялись в боротьбі з противником, який інакше розуміючи їх ролю та значіння в національному житті, напирав на них більше та сильніше, ніж на села. Денаціоналізація захопила передовсім шляхту та міщанство, яких не міг та не хотів підтримати український селянин, бо не розумів ролі міста, не знав сути та єства новочасної нації.

„Хлоп і піп“ — очевидно сільський — це була донедавна українська нація. Селянин став не складовою частиною нації, а її фетишем. Ціла наша політика була і нині є ще спрямована головно на село. Нічого дивного, що психіки міста не розуміла наша патріотична інтелігенція — діти селян та сільських священників. Прийшовши до міста, усіми фібрами своєї душі звязані зі селом, вони почувались в місті не на своєму ґрунті, не знали психіки його мешканців, не могли для нього працювати так, як цього вимагали інтереси міщан, їх потреби та змагання. Наше міщанство шукало заспокоєння тих потреб у чужинців, які вміли і мали моральні та матеріяльні засоби для їх заспокоєння.

Всі інституції по містах, головно економічні створені переважно для селян.

До нашої літератури ввів у нас міський елемент щойно Франко, та й то перші його твори з міського життя появились перше по польськи. І сам Франко, так само як і пізніше неодин з моїх товаришів-міщухів, шукав нераз заспокоєння своїх духових змагань, а то й енергії у праці серед польського та жидівського елементу міста. Манила нас туди не тільки сама їх вища культура, але й той їх полет духа, високі пориви, тоді коли в нас панував не консерватизм, а ретроградний сервілізм.

Міщанством та робітництвом майже ніхто не цікавився, або донедавна зовсім мало, та й то невідповідними засобами.

Велика частина вини за національний занепад нашого міщанства, паде на нашу церковну єрархію. До міст посилала вона на парохів дуже часто людей невідповідних, не діяльних, національно нераз індиферентних, москвофілів, або звичайних сервілістів. Адже донедавна на жовківському передмісті у Львові був напів поляк, ще на початку цього століття протоколи засідань церковного братства при церкві на Личакові списувано по польськи, сотрудником церкви на вул. Руській був священник, який дома з жінкою говорив по польськи. Так було у Львові. Не ліпше було на провінції. Про столицю Поділля — Тернопіль лишили нам свої спомини пок. Олександер Барвінський та Евген Олесницький, які не дуже рожево змалювали стан тамошнього міщанства в рр. 50—80. м. ст.

Історик польської революційної конспірації Краєвський у своїй книжці: „Тайне звйонзкі в Галіціі“ каже виразно, що їх організатором в Тернополі був міщанин Дмитро Чубатий. Єзуїти на добре польонізували тернопільських міщан, а один з них став навіть органістом.

Не ліпше було і в мому родинному місті — Бережанах. Парохами були тут москвофіли Павликови (батько й син), сотрудниками польські конспіратори Кирило Слоневський та Дезидерій Гречанський, опісля в 60—70. роках прийшла обрядовщина з її мертвечиною, а за моїх часів парохом майже пів століття була людина, яка, як

Кінець британської імперіяльної конференції.

У вівторок рано закінчилася в Льондоні конференція премієрів британської імперії. Представники домінів одноголосно ухвалили чолобитню королеві, опісля відчитано їм королівську подяку. Відтак промовив голова індійської делеґації, який ствердив м. ін., що наради конференції доказали понад усякий сумнів, наскільки мир є провідною засадою в політиці британської імперії.

це стверджує поляк Вішневський за часів української влади не хотіла благословити українського війська, яка національно не піднесла нашого міщанства ані на крок; воно було „руське" тільки обрядово, а національно несвідоме.

А рівночасно в тих часах були в Бережанах парохами арх. Теодорович, в якого костелі нераз відбувались поминальні польські манифестації, на яких він огненними словами запалював польський патріотизм, — римо-кат. парохом був повстанець Солецький, який поклав багато тихої муравлиної праці над організацією польського ремісництва та міщанства.

Тямлю, що за моїх студентських часів у Бережанах були українські крамниці (Власюк, Шкірпан, Юзичинський) та їх ніхто не підтримував, ніхто не скликував міщан на нараду, щоб представити їм вагу своєї торговлі. А кілько таких нарад відбув польський парох Солецький, або організатор польського міщанства Ст. Вішневський! Фінансові інтереси міщанства обслуговувала у нас довгі літа єдина польська „Каса Заліччкова".

До міщан не вмів навіть ніхто підійти з української інтелігенції, бо вони були тільки греко-католики і тільки вміла праця пароха могла їх навернути до нашої нації як свідомих її членів. Та на жаль цього не було.

Я сам з дому виніс тільки почуття, що я „русин", в гімназії захопився романтикою козаччини, та суть нації, практичну реалізацію її змагань та їх завершення в національній державі, її необхідність та конечність відчув я стрічаючись з патріотичними манифестаціями моїх польських ровесників та товаришів, які нераз тягнули мене між себе до костела пароха, теперішнього арх. Теодоровича. Польські професори і польська інтелігенція ширили серед міщанства польський патріотизм.

Тямлю, що за моїх часів цехмістром шевців був українець Огоновський; його доньки і сини ходили до нашої читальні, але й рівночасно належали до польських пожежників та їх музики, а цех був польський.

Те саме було і з ковалями та різниками. Та ними ніхто ближче не цікавився зпоміж нашої духовної, а то й світської інтелігенції.

А навіть ми, гімназисти-міщухи, перші кроки нашої національної роботи клали на селі (Лісники, Рай, Лапшин, Вербів, Жуків, Гиновичі, Поручин) і щойно опісля — д-р Бачинський Володимир, я і мої товариші Микола і Богдан Чайківські, згодом Осип Зелик почали працю серед бережанського робітництва та міщанства, а врештою всю свою працю посвятили тільки селу, хоча жили у місті.

Не диво, що праця ведена доривочно, несистематично, серед перепон чужих, а ще більше своїх, не могла дати сподіваних овочів.

Деморалізації міщанства не можна було побороти. З повною свідомістю та з жалем мушу нині ствердити, що церква не була в нашому місті заборолом нашої нації і що не тільки міщанством, але й нами — гімназистами — міщанськими дітьми, ніхто, а вже найменше наш парох не цікавився. Що більше, наш парох нераз, як це було при виборах 1907. р., станув проти нас та цілого нашого національного колективу, ідучи за кандидатом Ради Народової д-ром Дулембою.

Прикрі ці спомини, але правдиві. З наслідками тої байдужости представників церкви до національного життя в мому родинному місті важко бореться ще й нині теперішний парох, людина, що інакше розуміє свої громадські та національні обовязки як парох міської церкви.

Таке саме становище парохів до міщанства як у Бережанах чи у Львові, було певно і в інших містах. А решту доконали польсько-жидівські магістрати, уряди, польські священики, мішані подружжа тощо. Богато нині дітей міщан колишніх греко-католиків пропало для нашої нації, багато їх вийшло на видні та провідні становища серед польської суспільности.

Що так сталося — спричинили обставини нашого національного життя, багато в них вини і ми самі.

Та як там і не булоб, міста для нашої нації потрібні, бо це є нерв та мозок модерної нації та держави.

Праця для міста складна, вона вимагає більшого знання, прецизії, методики, скажім — голосно — кладучи точку над „і" — й більшої культури, бо тут суперничить з нами інтерес, традиція та культура державного народу.

А. Чернецький.

„В обороні польського стану посідання у Львові".

На недавнім зібранню „Зєднорення Поляків Червенської Землі", що відбулось під проводом проф. Макаревича, зложив проф. Грабський звідомлення про дотеперішню діяльність. Реферат про польську торговлю і промисл у Львові виголосив д-р Блешинський.

Після дискусії ухвалено резолюцію, яка взиває управу „Зєднорення", щоби в порозумінні з іншими польськими організаціями у Львові створила **„дільницеві комітети господарської солідарности й оборони польського стану посідання у Львові".**

ЕВГЕН ГЕЛТОЙ. 5

СПАДЩИНА.

А тепер приступаю до третього розділу п. з.

ДОКТОР МОРРІС.

Правда, що доктор Морріс вже вчора прибув, але в повній „параді" щойно нині показався. Привіз із готелю клунки стрийка Бенні. Не було на них нічого особливого. Були це два куфри жовтаво-мясної барви, і з них стрийко власноручно виймав речі, не хотячи ані чути, щоб хтось з нас помагав йому. Розпаковував усе тільки у приявї доктора Морріса. Оба товариші майже півтора години в кімнаті стрийка розмовляли про щось, про що хіба небеса знають. Коли доктор Морріс знову появився, кляв страшенне, але тихенько. Але коли мене побачив, відразу усміхнувся і якби оправдуючися, сказав: — Старий нині гнівний як сто чортів. Не знаю, яка муха сіла йому на ніс?

— Чи ви зірвали товариські зносини? — спитав я невинно.

— Але звідки, я і зривати зносини?!

Але все свідчило, що бреше. Між обома товаришами, — трохи я не написав: між обома злочинцями трапилося щось таке, що було для доктора Морріса таке приємне, якби хтось тягнув його за волосся. Доктор Морріс, який ще вчора мені не дуже подобався, нараз став для мене більш ніж підозрілий; я відчував і знав, що всякі пута вяжуть його з моїм шановним стрийком. Хто властиво був цей рудоволосий і рудобородий американець? Стрийко про це нам нічого не говорив, а ми не відважувались питати.

У тій хвилині прибіг стрийко Бенні цілком схвильований, але по приятельськи усміхнений і поводився, як чоловік, що хотів би помиритись. Взяв доктора попід руку, проходжувався з ним сюди-туди між грядками цвітів, пояснюючи йому щось потихеньки, але при тім махаючи живо руками. В першій хвилині я хотів залишити їх самих, але тому, що вони не звертали уваги на мене, я сидів з книжкою в руках.

— Дурниця! Зверніться до Америки! — сказав стрийко. Доктор станув і замісць відповіді, засміявся йому в очі.

Потім відійшли, а коли на закруті знову приблизились до мене, я почув, як доктор переконує мого стрийка: — Мусите це зробити! Це буде найпростіше рішення.

Стрийко знизивши раменами, байдуже відповів: — Хай і так буде! Попробую, але за ніщо не ручу...

Більше я вже не чув, але думаю, що після цього вони заключили, коли не мир, то принаймні перемиря.

Після цього за три тижні не сталося нічого, про що варта було би згадати. Цілий цей час пережили ми спокійно. Доктор Морріс бував щоденним нашим гостем і затер перше зле враження.

Доктор Морріс був лікар. Довгі літа перебував в Індії; але коли вибухнула війна між Еспанією та Америкою, вибрався на побоєвища доглядати заказених чумою. По заключенні миру переселився до Нового Йорку. Був уже тоді багатий і обходився без лікарської заплати. Грошей багато не мав, але зате мав два діяманти, які придбав досить дешево. Приніс їх з Індії, з Мадрасу і думав продати їх в Ню Йорку. Але з якихось причин це не так легко можна було зробити. Тут він познайомився з Бенні Смітом, який уже тоді мав відому торговлю діямантами. Стрийко Бенні не відкупив від нього діямантів, але запропонував йому за них спілку в торговлі. Доктор Морріс пропозицію приняв і від того часу вони спільно стежили за діямантами. Оба були з Колочави, а коли доктор визначався незвичайним нюхом висліджування діямантів, стрийко Бенні був незглибний у видумуванні плянів, як їх здобути. Вони не були дурними Іванами, щоб самі за діямантами копати землю, ні. Вони шукали тільки таких каштанів, які вже інші витягнули з вогню. Таким способом за 10 літ роздобули значну кількість діямантів і торговля їх сильно розвивалася. Але перед кількома місяцями стрийкові Бенні ця праця переїлася, торговельна фірма, ніколи до реєстру невписана, розійшлася. Дрібніші камінці порозпродували, а дорогоцінніші діяманти, яких не можна було зразу продати, взяли з собою до Европи.

З трицяти таких діямантів належало 10 докторові, стрийкові Бенні тих двацять, що їх нам вже показав. За них дійшло між спільниками до якогось непорозуміння. Доктор Морріс хотів продати всі прицять кусників, а з вторгованої суми хотів дістати за третину готівку, але стрийко Бенні не хотів продавати, бо діяманти або гроші — це, мовляв, одно і те саме. Доктор згодився і на це.

Доктор Морріс звірився нам теж, що дуже радо хотів би поселитись в Будапешті, що нізащо у світі до Америки вже не вернеться, що Будапешт подобається йому, бо видається йому живим та багатим містом, де можна працювати. Але про гроші йому байдуже, бо він має їх більше, ніж зможе їх видати. Зате радо сів би до карети і зробив би щасливою чесну дівчину, розумну, ніжну дівчину, якій міг би сказати: „Бавимося дома, де є чотири кути і піч пята".

Подружі пляни доктора Морріса якось дивно ділали на нас. Підчас цих трьох тихих та спокійних тижнів доктор Морріс щось дуже крутився довкола Лілі. Ми в цім не бачили нічого іншого, ніж звичайну чемність, а тільки пізніше почали ми поважно на це глядіти, коли почули натяки доктора на одружіння.

(Далі буде).

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Світло і життя.

Одним із найважніших чинників, що впливають на наше життя — це світло. Світло стало причиною інстинктовного поділу людського життя на дві частини життя вдень і життя вночі. З браком світла — темрявою, нічю, звязала людина свій відпочинок і сон, а людський організм від просвітку людства звязав своє активне, свідоме життя зі світлом.

Зокрема ріжні відтінки світла мають ріжний вплив на тіло і психіку людини. Так нпр. увечір радо відпочиваємо в затишному кутку при світлі малої рожевої лямпочки, знову-ж при умовій праці ввечір чи уночі найкраще працювати при зеленій чи синій лямпочці. Також кожна жінка знає з досвіду, що вона виглядає більш принадно при дискретнім світлі червоної лямпочки, ніж у яскравім деннім світлі.

Щоб вияснити таємний вплив ріжних родів світла, учені робили на людях, звірятах та рослинах ріжні досліди, що дали цікаві висліди.

Життя в червонім та синім світлі.

Ці досліди виказали зокрема, що на життя живих істот має могутній вплив синє та червоне освітлення. В однім швайцарськім інституті досліджували учені вплив світла на муравлях. Ось коли нпр. над гніздом муравлів завісили синю шкляну плиту, що освітлювала муравлище синім світлом, показалось, що муравлі не можуть витримати того світла. Вони переставали будувати гніздо і втікали з того місця.

Зате коли найшлися в червонім освітленні почувалися там дуже добре і залюбки поселювалися там. Відомо теж, що у споживчих крамницях часто стрічаємо сині шиби, бо купці з практичного досвіду помітили, що синє світло проганяє мухи.

Дальше учені ділили ґрупу досліджуваних звірят на дві частини, з яких одну виховували у синім світлі, другу-ж у червонім. Показалося, що ці останні росли і розвивалися багато ліпше, ніж перші.

Подібний вплив як на звірят, має синє і червоне світло і на людей; воно діє головно на напняття мязів.

У віденській невролоґічній клініці дослідники поручали людині із завязаними очима підносити випростовані перед грудьми руки здолини вгору. Коли при тім освітлювали з боку лице і шию даної людини червоним світлом, то руки при руху інстинктовно збочували в сторону джерела червоного світла; колиж те саме роблять зі синім світлом, то руки збочують у протилежний бік, неначе тікають від синього світла.

Світло і рослини.

Зате цілком протилежний вплив має світло на рослини. Вони розвиваються добре, а то й надмірно під впливом синього світла, а нидіють, навіть завмирають в червонім світлі. Можна про те легко переконатися, обсервуючи нпр. розвій та ріст сочевиці під впливом поодиноких світел.

Вітаміни, гормони, шкіра — і світло.

Прикладом впливу синього і червоного світла на вітаміни — є вітаміна Д (що є в трані). Вона повстає при насвітлюванні товщевої сполуки т. зв. ерґотерини проміннями синіми або позафіолетними, що діють ще сильніше, ніж сині. Тої ерґотерини багато у шкірі людини, в якій також твориться вітаміна Д під впливом позафіолетних промінів сонця. Тимто кривуха дітей (анґлійська хороба) виступає головно в зимі, коли мало сонця і взагалі у дітей, що живуть у безсоняшних помешканнях.

Зовсім інакше як синє або фіолетне світло впливає на вітаміну „Д" червоне світло; воно нищить лікувальний вплив цієї вітаміни; зате коли поражену червоним світлом вітаміну „Д" знову насвітлити позафіолетними променями вона відзискує знову свою лікувальну міць.

Інакше буває нпр. при насвітлюванні грудної молочної залози в жінок. При насвітлюванні її червоним світлом, вона виділює більше молока, що вчені пояснюють зростом еротичної вражливости під впливом червоного світла взагалі.

Шкідливий вплив довготревалого перебування у червоному світлі ствердили у фабриках фотоґрафічних плит та болон, де можна працювати лише при червоному світлі. Тамошні робітники та робітниці попадають часто у стан хоробливого нервового подразнення і мусять покидати свою працю. Цей стан уступає скоро, коли робітники працюють при синім або зеленім освітленні, бо зелене світло діє подібно як синє.

Крім цього учені ствердили ще сильний вплив ріжних родів світла на цілий ряд гормонів (інсуліна, ріжні солі, хемікалії), що зміняють свої прикмети під впливом світла

Світло — ліком.

Червоні промені, як противники позафіолетних, злагіднюють запалення шкіри наслідком сонця. Досліди виказали, що насвітлюванням червоним світлом можна приспішити і збільшити ріст дітей при дитячих формах недорозвою, головно побуджуючи ним діяння залоз, що виділяють до крови гормони, які нормують правильний ріст та розвій орґанізму. Інші роди світла, що стоять посередині веселки як помаранчеве, жовте, зелене, блакитне, не мають такого сильного діяння як два бігунові і антаґоністичні роди світла — червоне і синє або фіолетне. Головно ці два роди світла мають важний та могутній вплив на розвій та життя людини, а джерелом їх є головно сонце та менше далекі зорі. І це є ще одним доказом, що людина є залежна від могутніх сил всесвіту і живе з ним одним, нерозривним життям.

Богдан Галібей.

Кактуси.

Кактуси в народній медицині.

Кактус — це кожному знана вазонкова рослина, звичайно з колючими кільцями, росте в теплих краях не у вазонках, але як великі кущі і дерева. Кактуси у своїй батьківщині є для тубільців невичерпаним джерелом овочів та відсвіжливого соку, з яких виробляють напитки та природні ліки.

У ріжних сторонах світу уживає простолюддя кактусів, як ліку на всякі недуги. Ось нпр. мешканці Мексику втирають сок кактуса, знаного під назвою „королева ночі" в шкіру і лікують тим ревматичні болі. В останніх часах витягу з того самого кактуса уживають і лікарі як насерцевого ліку, що підносить тиск крови. Із самих бил роблять мексиканці сухі тріски до розпалювання, бо вони дуже насичені легкопальним олієм. Зі соку іншого роду того кактуса т. зв. кактус ґеометрізанс роблять у Бразилії сильний сечогонний та протигарячковий лік.

На т. зв. опунціях — кактусах, що ростуть головно на Канарійських островах, годують комахи т. зв. кошенілі, які виробляють натуральний кармін. Інші кактуси-опунції родять овочі т. зв. індійські фіґи, що є добрим ліком проти бігунки. Цього ліку вживають залюбки вояки Чужоземної Леґії, бо він дуже лагідний і приємний.

Пейотль — святий кактус індіян.

На степових та скалистих височинах Мексику росте з вигляду скромний, кулистий, сіро-зелений кактус пейотль (Ехінокактус Віліямсії). Цей сірий скромний кактус — це свята рослина індіян від непамятних часів, ще коли Америка не знала білих людей, а червоношкірі мали свої величаві держави азтеків, маїв та ін., по яких лишилися нині лиш величаві міста-палати у пралісах.

Свій божеський культ завдячує пейотль своїм наркотичним прикметам. Коли людина зажне витяг зі свіжої чи засушеної рослини, тоді попадає у стан подібний до півсну, одначе звичайно без утрати притомности при звільненім віддиханні та акції серця. Людина, що зажила пейотль видить перед очима чудові барвні візії, що зміняються, чує чудову музику, одним словом попадає у стан невимовного щастя. Заживають пейотль індіяни головно підчас своїх релігійних обрядів серед недоступних скель Мексику. Цей звичай тревае від непамятних часів і його застав уже Колюмб.

Індіяни, убравшись у відповідні строї після святого обряду, йдуть шукати божеської рослини, яка в їх мові зоветься „гіккурі". Найбільше цих опянливих кактусів росте в безплодних пустинях Мапімі і Сієрра Мадре.

Фармакольоґія розслідила, що в пейотлю є дві групи рослинних отрут т. зв. алькальоїдів з яких одна ділає подібно, як насіння горіха Коля, що має в собі кофеїну (чинний складник кави). Друга ґрупа має ділання наркотичне. Деякі фармакольоґи уважають, що пейотль дуже добре ділає як лік, що побуджує орґанізм, а головно ослаблену нервову систему. В останніх часах почали уживати пейотль в психіятрії і психоаналізі. Він влекшує пригадування давніх подій та викликує візії минувшини і галюцинації, і це потрібне лікареві до розпізнання недуги.

Крім того пробують його в лічництві як ліку, що присмирює болі, також в недугах нервових та розладдях зору (дальтонізм). Великою прикметою пейотлю є те, що він не викликує наркоманії, як це буває нпр. при опію, морфіні, кокаїні, а хибою є те, що він нарушує кормовий провід та спричиняє безсонність.

Кактуси — джерелом нових ліків.

Кактуси, яких є дуже багато ґатунків (ок. 300), мають перед собою ще будуччину, як джерело нових цінних ліків в медицині. Одначе наука про лікувальну силу поодиноких родів кактусів є щойно в початках і досліди над впливом соків кактусів перепроваджують дуже обережно, бо між ними є дуже сильні отрути.

На прикладі м. ін. кактусів бачимо як медицина сягає чимраз більше до невичерпаної скарбниці народніх ліків, які медицина ще досить недавно так висмівала.

ЗАТРОЄННЯ ЧИ ТАЄМНА ПСИХОЗА?

У славнім промисловім місті Ліль у Франції трапився недавно випадок, що зацікавив усіх своєю таємничістю. Ото в одній рафінерії нафти появилися серед робітниць прояви якогось таємного масового захоріння. Почалось тим, що одну з робітниць нагло запоморочило, небавком теж інші жінки почали падати на землю і вони корчились в конвульсіях, викрикали беззвязкі слова і дерли собі нігтями лице та одіж.

Візвані лікарі зробили аналізу повітря у фабричній галі, щоб переконатися, чи причиною цієї масової недуги не є часом шкідливі ґази, що повстають при очищуванні нафтової ропи.

Вечором того самого дня згадана недуга виступила і в інших галях фабрики, при чому хоріли лиш жінки і малолітні хлопці, зате недуга майже не тknула мужчин. У всіх відділах картина була та сама: хорі кидалися в конвульсіях, качались по землі, викрикували і дерли собі тіло та одіж.

Професори медичного виділу в Ліль перевели в хорих аналізу крови, щоб розслідити, чи нема в крови яких слідів отрути, але в крові не найшли нічого. Тому видали опінію, що у фабриці шаліє масова психоза (психоза — це рід нападового божевілля; воно може проявлятися також тим, що здорові психічно наслідують психічно недужих під впливом контакту з ними).

На їх думку цю діяґнозу потверджує теж факт, що коли коло робітниць, що стояли назверх фабрики, переносили хорих робітниць, то здорові діставали такі самі прояви. Правдоподібно ця недуга є проявом масової істерії у легкопобудливих жінок.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Сталева вязниця

Жахливі хвилини у підводнім човні.

Ріжні буденні справи, важні політичні події та підготова до коронаційних парад так зааб сорбували англійські урядові кола, що вони мали дуже мало часу займатися трагедією підводного човна „Позейдон". І може ціла ця трагічна подія булаб пішла в забуття, якби не пригадалась вона знову мешканцям британського острову.

Англійський король надав командантові „Позейдона", лінійному сотникові Джонові Вілсонові великий хрест ордену Вікторії. Всі підчинені сотника, що вийшли з катастрофи ціло, дістали вищу рангу, а 18 жертвам катастрофи поставили памятник. Бо вони згинули як герої за славу й могутність Англії.

Морські маневри на Далекому Сході.

„Позейдон" — човен місткости 1.500 тон був одним з найкращих і наймодерніших підводних кораблів англійської фльоти. Разом з іншими морськими одиницями вислали цей підводний човен на води Тихого Океану, де він мав брати участь у маневрах фльоти на Жовтому Морі.

„Позейдон" покинув корейську пристань Гаяну і взяв курс до збірної точки віддаленої 380 морських миль, де мав він прилучитися до цілої фльоти.

Недалеко пристані Вейгавей скоїлася катастрофа. „Позейдон" їхав з причини бурхливої погоди частинно під водою, так що тільки пів командантської вежі і перископ виставав із води. Високі хвилі били по сталевій вежі й окутували її хвилями піни. Капітан оглядав крізь перископ околицю. Була 6. година рано, коли на горизонті виринула раптом смуга диму. Як пізніше виявилося, цей дим ішов із комінів китайського перевозового пароплаву „Юта". По пів години оба кораблі наблизилися до себе на віддаль не більшу як 100 ярдів. Капітан дав наказ виплисти на верх. Підводний човен спрямувався на право, щоб виминути пароплав. Невідомо з яких причин, мабуть через непорозуміння „Юта" змінив також напрям. Він скрутив на ліво і їхав із найбільшою швидкістю просто на „Позейдона". Від зудару розірвалася сталева стіна човна і вода стала вдиратися до середини. Човен став поволі тонути. Командант дав наказ покидати загрожений човен. Крізь перископ бачив він ще, як пароплав спустив рятункові човни, які почали виловлювати з води моряків. Відтак перископ закрила вода й темнота.

Відрізані від світа.

„Позейдон" спадав усе нижче й нижче та вкінці затримався на якійсь скелі у глибині 70 метрів від поверхні води. У сталевій вязниці було ще замкнених 24 моряків. Але тільки 5 моряків було у безпосередній близькости капітана. При зударі сталева стіна загородила дорогу до галі акумуляторів.

Командант стояв із своїми людьми у машиновій галі. Вода почала чимраз більше напливати. Шістьох людей робило надлюдські зусилля, щоб стримати приплив води та відсунути від себе небезпеку смерти хоч на годину. Найбільше клопоту мав капітан з молодим 13-літнім китайським стюардом Аг-Гай, який щойно від кількох днів працював на підводному човні. Раз-у-раз гладив його капітан по голові намагаючись успокоїти малого китайця.

А вода підійшла за той час вже до колін. Вкінці вдалося морякам з важким трудом якось забезпечити ушкоджену стіну і стримати наплив води. Покищо відсунули вони від себе небезпеку затоплення, зате станули перед маревом смерти з причини недостачі воздуху. Важко дихаючи і купаючися у власному поті тиснулись моряки коло останнього запасного збірника кисня. Малий Аг-Гай лежав без сили в раменах команданта. Небавом не стане вже і цієї дрібки кисня...

Раптом із зовні хтось застукав до сталевих стін затопленої лодки. Сигнали азбуки Морзе! Нурець заповідав увязненим у сталевій домовині морякам рятунок. Ще короткий час мусять вони видержати. Капітан гірко усміхнувся. До цього часу вони всі подушаться. Про рятунок інших товаришів уже годі було й думати.

Не залишалося нічого іншого, як спробувати видобутися з підводного човна. Поволи перейшли моряки крізь темні коридори до зачиненого віконця вежі команданта. Всі вложили свої модерні плавацькі однострої. На щастя ці останні рятункові прилади були недалеко. Могутній натиск і панцирні двері вежі, лежачої боком лодки, станули отвором. Раптовний наплив води кинув капітана своєю силою кілька кроків узад. Він притиснув ще сильніше малого хлопця до себе. Чотири пари моряцьких рук випхали його з лодки. Капітан Джон Віліс почав у думці числити. По кольорі води пізнавав він, що підходить чимраз вище на поверхню води. Відтак зробилось ясно довкола. Він почув, що його схопили чиїсь руки і тоді стратив память.

Також 5 інших моряків, включно з тринацятьлітнім китайцем вийшли живі зі сталевої вязниці. Тільки 18 моряків, яких катастрофа заскочила у безпосередній близькости місця зудару не могли рятуватися. Бо вже по кількох хвилинах після катастрофи вони згинули. Їх тіла добули разом із підводною лодкою і поховали відтак з усіми моряцькими почестями.

НАКОЛЕСНИК ІЗ ДОВГОЮ БОРОДОЮ.

Довга борода, яку колись уважали найбільшою прикрасою мужчини, сьогодні зовсім непотрібна і стала радше якимсь рідким іноді дивним звищем. Іноді ще й чимало клопотів спричинює борода. Найкращим доказом є подія, яка недавно скоїлась коло Копенгагену.

Дорогою, яка вела до Копенгагену, їхав незвичайно швидко якийсь добродій з дуже довгою бородою. Підчас їзди трапився йому якийсь дефект. Бородач почав направляти ровер, одначе так занявся своєю роботою, що зовсім не звернув уваги на те, що борода почала замотуватися у шприхи коліс. Коли бородач запримітив це, було вже запізно, бо волосся так сильно замоталося, що бідолаха не міг його ніяким чудом відмотати. Радь-не-рад почав просити помочі в інших наколесників. Та й вони не могли нічого вдіяти. Не було іншої ради, як відтяти бороду. Покликали негайно з найближчого села стрижія, який обстриг нещасливому наколесникові бороду зовсім коротко і таким чином звільнив його від припадкового примусового положення

НОВА РАДА НА ДЕМОНСТРАНТІВ.

У Злучених Державах вибух був недавно страйк пристаневих робітників. Страйк був получений із заворушеннями підчас яких інтервеніювала безуспішно американська поліція. Бо робітники заздалегідь ушкодили водотягові рури. Газові бомби також не викликували ніякого ефекту, бо морське вогке повітря невтралізувало слізні гази.

Тоді поліція почала вживати інших засобів, а саме закупила багато якогось порошку, що викликує сверблячку. Сконденсований у малих бомбах порошок вже кілька хвилин після вибуху такої бомби розгнав цілу юрбу страйкарів.

Всі втікали до воріт, до домів. Багато демонстрантів покровавилось болючо, бо так сильно всі пхались, що про дальші демонстрації не було навіть мови. Цей засіб був такий успішний, що страйкарі після довших пертрактацій погодилися і вернулися до праці.

—о—

МОЛОДИЙ ГЕНІЙ.

У Злучених Державах Північної Америки, в місцевости Граніт Фейлс, живе 13-літній хлопець, що його прозивають „молодий Едісон". Без уваги на його молодий вік, він є інжиніром електрики. Його батьки улаштували йому в гаражі варстат, де молоденький інжинір сам запровадив електричне світло і уладив усі потрібні прилади. Найцікавішим таким приладом є нектромагнет, що може притягати тягар ваги 50 кільограмів. Все приладдя у варстаті „молодого Едісона" є злаżене зі старого заліза.

Франклін Лей, так називається цей геніяльний хлопець, маючи 10 літ збудував свій перший електричний мотор. У томуж гаражі є теж його велика книгозбірня з ділянки електротехніки. Усі ті книжки малий Франклін знає майже напамять. Знавці кажуть, що „Молодий Едісон", добув таке знання, що його міг би йому заздрити не один молодий інжинір-технік.

—о—

ЖИВИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ ЖУРНАЛ.

У Сідней (Австралія) помер чоловік, якого називали „живим ілюстрованим журналом".

Цей чоловік називався Джон Бенем. Ціле його тіло було татуоване й покрите найріжнороднішими малюнками. Прапори, кораблі, риби, метелики і т. д. були зовсім виразні і цими малюнками на своїй шкірі Джон Бенель дуже гордився. Одначе найцікавіше те, що Бенем сам був власником інституту татуування і його найкращою реклямою був він сам. На недостачу клієнтів не міг він ніколи нарікати.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Скарб у шлунку морської потвори.

У боротьбі під Абукіром, Нельзон розбив французьку фльоту, що перевезла армію Наполеона до Єгипту. Вона теж мала держати постійну комунікацію з батьківщиною. Тоді затопили корабель „Орієнт".

Затоплені скарби.

Уже давно кружляли поголоски, що на чердаку затопленого корабля було дуже багато срібла й золота. Всі дорогоцінности переховували в деревляних скринях. Великі скарби, що спочивали на дні моря, зацікавили багато людей. Не забракло теж сміливців, що докладали всіх зусиль, щоб провірити тайни глибокого моря. Одначе ніхто не прослідив місця, де лежать скарби. В останніх часах зацікавився живо скарбом англійський полковник Понсоб. Він призначив усі свої заощаджені гроші на досліджування скарбу. До тяжкої й рисковної праці заангажував двох славних нурців. Тепер увесь час робив горячкові приготування до сміливого діла.

На дні моря

В хроніці відчитали місце затоплення корабля „Орієнт". Експедиція не гаяла ні одної хвилини. В означений день опустили на дно моря нурця Брандона. Десять мінут Брандон не давав ніяких знаків. Раптом пробіг нервовий сигнал: „витягати на поверхню". Служба видобула негайно нурця, що розказував усім свої враження. Брандон запримітив останки корабля, а на його чердаку найшов золоту монету, що правдоподібно належить до великого скарбу. Тоді зустріла нурця неймовірна пригода. В часі розшуків появилася грізна потвора, що плила в сторону Брандона.

Одначе він упору запримітив велику потвору й негайно сховався в кораблі.

Працюють.

Чергового дня занурився в море другий нурець, що звався Саєрс. Він теж розказав усім про велику потвору. Тоді почали працювати рівчасно оба славні нурці. Один із них держав у руці гострий ніж, щоб кожної хвилини забити грізну потвору, а другий знову шукав великого скарбу.

Одначе праця енергійних нурців не дала бажаних успіхів.

Бо нараз напала на Брандона потвора й не дозволила шукати скарбу. В цей мент зручний нурець пробив ножем грізного ворога.

Тоді сміливих нурців видобули на поверхню моря. Вони рішуче заявили, що дальше не продовжатимуть праці.

Скарб у шлунку потвори.

Понсоб прохав, щоб нурці докінчили розпочату працю. Вони на це ніяк не хотіли погодитися.

Раптом на поверхню моря виплила мертва потвора. Тоді на чердаку корабля розпороли велику звірюку. Якеж було всіх здивування, коли в шлунку потвори найшли дорогоцінний скарб. Понсоб продав його за кілька міліонів золотих.

На допомогу студентству.

На фонд допомоги українській академічній молоді зложили в Адміністрації „Діла“: д-р Дмитро Левицький, Львів, 30 зол. Досі зложено у нас на допомогу студентству 464.50 зол

Коли властиво кінець року?

З кругів батьків шкільних дітей довідуємося, що свідоцтва в народніх школах з датою 21. червня 1937. мають бути роздані у вівторок 22. червня ц. р. Це, мовляв, тому, що дня 21. червня (понеділок) — греко-католицьке свято (Зелені Свята). Не можемо того розуміти, чому свідоцтва в народніх школах мають мати дату 21. червня (велике греко-кат. свято!), а не, скажім, 19. червня (субота) і чому не можнаб їх роздати вже в суботу? Адже з уваги на два чергові святочні дні це булоб великою полекшею і для шк. дітей, і для вчителів і для батьків, тому роздачу свідоцтв у суботу принялиб напевно всі з найбільшим вдоволенням

Одночасно, як бачимо хочби з новинки в „Ділі“ (ч. 130), на день 21. ц. м. заповіджено іспити до ліцеїв (м. ін. у Стрию). Як це можливо, щоб компетентні чинники не запримітили, що 21. червня — велике греко-кат. свято і що в тому дні всі шк. діти у Сх. Галичині святкують?

Просимо українські компетентні чинники, зокрема львівський Ординаріят, вглянути в цю аномалію і поробити негайно там, де слід відповідні заходи. Чейже не можемо терпіти, щоб у наше велике свято наші діти йшли по свідоцтва, або сідали до іспитів!

—o—

Великий політичний процес у Львові.

15 МОЛОДИХ УКРАЇНЦІВ (-ОК) ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

(Осьмий день розправи.)

ВІДЧИТУВАННЯ ЗІЗНАНЬ І ПРОТОКОЛІВ.

В середу 16. ц. м. минув ще цілий день на відчитуванні зізнань свідків і бл. п. В. Герети та протоколів зі секцій тіла убитих: Копача, Ковалюквної і Мельника. Щойно в четвер 17. ц. м. буде промовляти прокуратор і оборонці.

СЕНЗАЦІЙНІ ЗІЗНАННЯ ҐЕРЕТИ.

На початку розправи предсідник заявив, що трибунал відкинув внески обор. д-ра С. Шевчука і частинно внески обор. д-ра Ст. Шухевича. Зате трибунал згодився, щоб віднайдено ганчірку і клаптики паперу, що їх — як каже акт обвинувачення — поліція найшла при ревізії у пивниці п. Нагайчуків. Між іншим відчитано теж обширні зізнання зі слідства бл. п. В. Герети. З цих зізнань виходить, що його батьком є боднар з Козови пов. Бережани і має 3 морги поля. Мати померла йому в 65 р. життя. Там теж виховувався і скінчив народню школу. Опісля ходив до гімназії в Бережанах, де скінчив VI кляс. До VII. і VIII. кл. ходив до Тернополя, де теж здав іспит зрілости в 1932. р. і вернувся до Козови. У батька перебував аж до жовтня 1934. р. і двома наворотами вносив прохання, щоб його приняли на богословські студії, але прохання відкинено з недостачі місця. В 1933. р. записався на право у Люблині, але не міг студіювати, бо не мав матеріяльних засобів. Побут у Козові, важкі матеріяльні умовини, неможливість продовжувати студії та важка недуга очей змінили його психічно так, що в 1933. р. вступив до ОУН. Спершу Герета не хотів виявити, хто його звербував до ОУН. Пізніше зізнав, що в літі 1933. р. стрінувся у Бережанах з Богданом Пашківським, з яким ходив раніше до гімназії. В розмові на політичні теми Пашківський запропонував вступити до ОУН тому, що кожний свідомий українець повинен бути членом цієї організації. Герета висловив свою згоду поданням руки і словом чести кажучи, що від цієї хвилини буде вважати себе карним членом ОУН. В Пашківським стрічався ще кілька разів у Бережанах і від нього дістав теж бюлетин ОУН, але по його прочитанні знищив, щоб не попав у руки поліції. Підкреслив, що на терені Бережанщини не проявляв ніякої діяльности, бо в тому часі недужав на очі. В осени 1934. р. Пашківського Б. забрали до табору у Березі Картуській і тоді зголосився до Герети в Козовій невідомий мужчина, подав організаційне гасло і заявив, що від того дня організаційне гасло, отримане від Пашківського, не істнує і подав Ґереті інше гасло, а саме „Зелений Клин“ та відповідь „Зазуля“. Одночасно додав, що хто звернеться до Герети з тим гаслом, має виконати його доручення. З кінцем жовтня 1934. р. Герета приїхав до Львова і записався на однорічний торговельний курс „Р. Ш.“ З кінцем листопада або з початком грудня 1934. р. викликав його зі школи один молодий мужчина і заявив йому, що відтепер Герета підлягатиме йому організаційно. З ним Герета стрічувся ще кілька разів і тоді довідався від нього, чому ОУН припинила свою діяльність. Далі зізнає про свої стрічі з Ковалюківною і Копачем, який переконував його, що в ОУН дуже погані відносини. На думку Копача найактивніший елемент виарештований, а на волі залишився непродуктивний елемент, самі „паничі“. Їм не хочеться нічого робити, чи теж бояться і як мотив свого неробства покликуються на умовини, кажучи, що в інтересі організації залишити покищо свою діяльність. Так далі не може бути — додав Копач і заявив, що правдиві революціонери згуртувалися у групі „ЗОВ“. Тому Герета зажадав вияснень від свого зверхника, який теж дав їх йому при черговій стрічі. Він признав, що Копач і Ковалюківна є старшими членами ОУН, по виході з вязниці зорганізували опозицію в ОУН і видали навіть летючки, що їх розкинули в жовківському повіті. Зміст цих летючок, говорив зверхник Ґереті, плиткий. В цих дуже недбало виданих летючках Копач і Ковалюківна повідомляли, що зорганізували опозицію в ОУН. Саме зміст цих летючок, заявив зверхник Ґереті, є найкращим доказом, що сам Копач і Ковалюківна є невідповідальними людьми, не мають здорового погляду на організаційні справи і не можуть вести нарід до революції та бути командантами. Одночасно зверхник доручив Ґереті далі втримувати з Копачем і Ковалюківною контакт і видобути від них зброю та літературу. Саме тому пояснив зверхник, сконтактовано Ґерету з Копачем, бо ОУН навмисне контактує своїх членів з ними, щоби мати в „ЗОВ“ якнайбільше своїх людей.

Далі Ґерета зізнав, що при дальших стрічах з Копачем вдавав його гарячого прихильника. Тому Копач розкрив йому пляни ґрупи „ЗОВ“, що їх наші читачі знають уже з акту обвинувачення. Герета запропонував Копачеві, що зорганізує експропріяційний напад у бережанському повіті, щоб лише витягнути від нього зброю. Виєднавши згоду Копача на передання зброї і літератури в одному пакунку Герета повідомив про це при найближчій стрічі свого зверхника. Він при найближчій стрічі подав Ґереті гасло і відповідь та доручив сконтактуватися при їх допомозі зі своєю товаришкою з курсів Марією Мицківною. Коли Ґерета звернувся до неї називаючи подане гасло, вона зробила дивну міну, відвернулася, відійшла та не хотіла з ним говорити. При найближчій стрічі зверхник вияснив Ґереті що гасло було фальшиве, тому подав нове гасло, при допомові якого Герета сконтактувався з Мицківною і вона на його доручення відобрала переслану зброю від Копача. Далі Ґерета зізнав про свій побут у помешканні Копача у Рудні, про дальші стрічі зі зверхником, про побут у білогорському лісі і відвідини в хаті Копача дня 21. квітня 1935. р. При кінці своїх зізнань Герета заявив, що не знає ні Костя Березовського, ні Ю. Дмитерка, ні Г. Дячишина, ні І. Мирона ні обох Мерцалів. Заявив рішучо, що не видавав приказу вбити ні Ковалюківної ні Копача.

ТАЙНА РОЗПРАВА.

На кілька хвилин предсідник трибуналу наказав публиці вийти зі салі розправ, щоб відчитати при замкнених дверях якийсь комунікат ОУН.

Вкінці предсідник на внесок обор. д-ра Н. Савчака відчитав зі „Студентського Шляху“ за 1934 р. ч. 9-10 статтю „Молодь, праця і характер“, підписану іменем „Арпад“ на обставину, що підс. Кость Арпад Березовський підписував друковані статті повним своїм іменем та у згаданій статті є речником конструктивних ідей.

18 ПИТАНЬ ДЛЯ СУДДІВ ПРИСЯГЛИХ.

По вичерпанні доказів протоколянт відчитав 18 питань трибуналу для суддів присяглих, а саме: 15 питань про вину підсудних за злочин державної зради по думці статті 97 § 1 к. к. (за приналежність до ОУН), два питання щодо вини підсудних Мерцалів за злочин намаганого вбивства по думці ст. 23 і 225 § 1 к. к. та одно питання щодо підс. О. Бабяка у напрямі зменшеної відповідальности

ЕВЕНТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБОРОНЦІВ.

Після того обор. **д-р М. Західний** зголосив іменем оборони внесок, щоб трибунал поставив ще 15 евентуальних питань для присяглих суддів по думці ст. 166 к. к. (участь в організації, що змагає до проступку). Прокуратор спротивився, а тоді обор. д-р **В. Старосольський** виголосив репліку та подав основні мотиви, які з юридичного боку промовляють за поставленням цих 15 евентуальних питань. Хоч знаємо приложне становище Найвищого Суду — говорив оборонець, — але воно може бути змінене й оборонці, ці лицарі права, вважають за свій обовязок боротися за його зміну. Найвищий Суд станув на становищі, що якщо порозуміння має на меті злочин державної зради, тоді таке порозуміння є злочином зі ст. 97 § 1 к. к. Одначе оборона стоїть на становищі, що порозуміння з метою головної зради є тільки тоді злочином зі ст. 97 § 1 к. к., якщо намір державної зради має форму „спроби“, про яку мова у статтях: 93, 94 і 95 к. к. Як це сказано у ст. 97 § 1 к. к. конкретно приналежність до ОУН була би тільки тоді злочином зі ст. 97 § 1 к. к., якби діяльність ОУН була звернена безпосередньо до відорвання частини території від державної цілости. Таку інтерпретацію подає між іншим співтворець теперішнього карного кодексу проф. Ю. Макаревич. Тимчасом є загально відомою річчю і ствердженою свідками в цій розправі (св. ком. Фурман і ком. Дуґелло), що теперішня діяльність ОУН має на меті тільки підготову до державної зради в майбутньости, а не є „спробою“ державної зради по думці ст. 93 і 23. к. к. Наслідком того приналежність до ОУН може бути тільки вчинком по думці ст. 166 к. к. Слушність такої інтерпретації була підтверджена авторитативно самим законом. У постановах, що вводили кодекс карної процедури сказано, що вчинок зі ст. 166 к. к., якщо його предметом є головна зрада, належить до компетенції присяглих суддів. Таким чином закон виразно признав, що організація з метою державної зради може бути вчинком зі ст. 166 к. к. Справді пізніше справленням друкарської помилки скреслено згадану постанову, але, як слушно каже у своїм коментарі Могильницький, те скреслення має тільки процедуральне значіння, що мовляв вчинок зі ст. 166 к. к. не належить до суду присяглих. Автентичної законної інтерпретації, що про неї вище сказано, те скреслення не може заперечити.

Своє становище в цій справі трибунал займе завтра, бо предсідник відложив розправу до год. 9-ої рано

НІМЕЧЧИНА ТА ІТАЛІЯ КОНТРОЛЮВАТИМУТЬ ДАЛІ БЕРЕГИ ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Спільний комунікат німецької та італійської амбасади у Льондоні стверджує, що амбасадори Німеччини та Італії поінформували голову комітету неінтервенції, що оба уряди рішили згідно з договором з 12. ц. м. відновити співпрацю з комітетом неінтервенції і переводити контролю на еспанських водах.

КНЯЖНА ЮЛІЯННА СПОДІЄТЬСЯ ПОТОМКА.

АМСТЕРДАМ, 16. 6. ПАТ. Княжна наслідниця престолу Юліянна сподіється в найкоротшому часі потомка. Вчора сказала через радіо, що „з нагоди щасливої причини здорової натури“ не могтиме взяти участи в прилюдних святах.

Перед зближенням Франції і Німеччини.

Сензаційна подорож шефа німецького генерального штабу до Парижа і до Льондону.

Велике враження в політичних колах Европи викликала вістка про подорож шефа німецького генерального штабу ген. Бека до Парижа, де відбуде нараду з ген. Гамеленом. Кружляють поголоски, що Німеччина намагається відтягнути Францію від СССР і з тією метою запропонувала Франції договір про ненапад.

Авас повідомляє, що ген. Бек по кількаденнім побуті у Франції відїде до Льондону.

Одночасно до Льондону виїздить мін. Нойрат, де відбуде нараду з мін. Іденом про положення в Еспанії.

При кінці червня ц. р. марш. фон Бльомберг виїздить на тиждень до Будапешту. Німеччина хоче допомогти Мадярщині розбудувати свою правильну армію та увільнитися від військових клявзуль договору у Тріяноні. Німеччина доставила би Мадярщині необхідні військові матеріяли.

СЕНЗАЦІЙНА ЗАЯВА ДОБОШИНСЬКОГО.

У краківському процесі проти інж. Добошинського за „заязд“ на Мисленіце трибунал на внесок оборони вів розправу при замкнених дверях. Тоді підс. Добошинський склав зізнання у справі своєї військової служби. Коли підсудний заявив, що жиди мають у Кракові цивільну і військову владу і подав прізвище д-ра Капліцького та ген. Монда, предсідник гостро зганьбив підсудного звертаючи йому увагу, що оба згадані є католиками.

Далі підсудний заявив, що на нього зробила велике враження стаття в „І. К. Ц.“ п. н. „Ми згубили нарід“. Ця стаття разом зі статтею про інспектора праці заважила в його рішенні про напад на Мисленіце. Вкінці заявив, що прийшов на нього момент, коли не бачив можливости легальної праці.

Читайте „Діло“!

Засідання сойму.

Гострий виступ проти жидів. — Становище українців до фонду „народової культури“.

На засіданні сойму в середу 16. ц. м. при розгляді проекту закону про фонд „народової культури“ обговорювали жидівські справи. Посген. Желіговський заявив, що з фонду „народової культури“ повинні передовсім користати поляки, а також славянські меншини, дотично яких цієї справи не брали надто ригористично. Зате не слід допустити до участи в цьому фонді жидів, бо вони мають власні капітали, а в ділянці культури їм теж добре. Жиди хочуть накинути свою культуру іншим народам. Жидівську справу можна розвязати так, щоб вони вибралися з Польщі. Над цим повинні роздумати оба народи.

Опісля промовляв пос. **Кузьмович,** який заявив, що українці з уваги на вагу закону, основуються на цьому, що мета закону, який торкається культури і науки Польщі, є надто широка, щоби її можна звести лише до народової польської культури. Українці предложили, щоби в уступі четвертому, який згадує про засоби фонду, була згадка і про підтримку інших націй. Будемо голосувати проти поправки, що її предложив ген. Желіговський, бо її ухвала була би небезпечним прецеденсом. Це могло би творити прецеденс, що в уступі першому конституції, який каже, що Польща є спільним добром всіх її громадян, скреслять слово „всіх“ і вставлять слова „лише деяких народів“, а це булоб національною дискримінацією. Українці будуть голосувати за цілістю закону, одначе це голосування роблять залежним від відкинення поправки ген. Желіговського. Інакше голосувати будуть проти закону. — По промовах пос. Зомерштайна і Вагнера, почалось голосування, при чому становище сенату, щоби вилучити національні меншини від участи в фонді, вдержалося.

ЯКУ ЗРАДУ ЗАКИДАЛИ МАРШ. ТУГАЧЕВСЬКОМУ?

Льондонський „Івнінг Стандард“ повідомляє, нібито маршал Тугачевський видав Німеччині чехословацькі мобілізаційні пляни на випадок війни у середущій Европі. Пляни ті виявив Тугачевському чехословацький штаб підчас його гостини в Празі, куди він приїхав був, щоб заключити пакт із Чехословаччиною.

РЕКОНСТРУКЦІЯ АВСТРІЙСЬКОГО КАБІНЕТУ?

Віденський кореспондент білгородської „Правди“ звідомляє, що небаром прийде до важних змін у складі австрійського уряду.

—o—

БОЛГАРІЯ ДІСТАЛА НАСЛІДНИКА ПРЕСТОЛУ.

СОФІЯ, 16. 6. ПАТ. Болгарська королева привела на світ сина — наслідника престолу. Королева і королевич зовсім здорові.

НОВИНКИ.

— **В Українськім Лікарськім Т-ві** чергові сходини членів у пятницю, дня 18. ц. м. в год. 7. веч. На сходинах виголосить д-р Т. Е. Бурачинський відчит п. н. „Гігієнічно-лікарські досвіди з абісинської війни“. 1143

— **Залізничі полекші для збірних прогульок.** Залізничі дирекції подали до відома кас по залізничих двірцях з нагоди збільшеного туристичного руху, що право до полекш підчас переїзду прислугує всяким суспільним організаціям. З цих полекш можуть користати ґрупи, зложені щонайменше з 15 осіб. При ґрупах понад 60 осіб залізнича знижка є 50 прц.

— **Пощо та крутанина?** Недавно виринула була вістка про уступлення президента львівського апеляційного суду Зборовського зі свого становища. Вістку цю урядово здементовано. Тимчасом це дементі не відповідало правді, бо в. Зборовський таки уступив і минулого вівтірка передав урядування віцепрезидентові Гертмановi.

— **Везуть їх на показ.** До Варшави вибирається найближчої неділі прогулька загонової шляхти з-під Підкарпаття коштом відомої польської організації, що пробує розбити єдність українського народу під новим клясовим гаслом. Справді варто їх побачити!

— **Як устерегтися перед плямистим тифом.** Хоча санітарно-адміністраційна влада розвинула широку акцію в боротьбі з плямистим тифом, всетаки появляються деінде нові випадки цієї пошести. Кожний літник і турист, що вибирається на віддих на село, мусить з цією небезпекою числитися. Можна вправді устерегтися перед нею способами, які диктує загальна гигієна, отже не стикаючись з місцевим населенням і т. п., однак це не дасться так легко перевести, як шляхом безпосередньої відпорности проти цієї недуги. Таку відпорність проти плямистого тифу можна набути при помочі охоронного щіплення вакциною проф. Вайгля. Цю щіплянку проти плямистого тифу можна дістати в аптиці або в заведенні біольоґії львівського університету при вул. св. Миколая 4. Ціна 8 зол. за комплет (три ампулки), потрібний до відпорнення одної особи проти плямистого тифу. Щіплення може перевести кожний лікар, причому защіплений чоловік може вчасі щіплення, яке обіймає підшкірні інекції, виконувати обовязки свого звання.

— **Українці на чужинних виставах.** Олекса Грищенко виставляє тепер свої малюнки в Парижі у палаті „Пті Пале“ на виставі „Сучасного мистецтва“ і в т. зв. токійській палаті на терені сучасної всесвітньої вистави у секції „Види Парижа“.

— **Вбивство під Чорногорою.** При будові метеорольоґічної стації й астрономічної обсерваторії на верху Піп Іван у Чорногорі був занятий будівничий Антін Манугевич, що вибрався був 5 ц. м. до Косова і пропав без сліду. Коли по двох днях він не вернувся, один робітник пішов за ним. Він ствердив, що Манугевич 7. ц. м. заночував у Дземброні і на другий день пішов у напрямі гори Піп Іван. Коли до 11. ц. м. Манугевич ще не вернувся, почала шукати за ним поліція. На днях знайшли його тіло в ярі під верхом гори Смотрич. Хтось його вбив, ограбив з грошей та вбрання і кинув у яругу. Осторога для туристів і літників.

— **Коли для божевільних нема місця в Кульпаркові.** Божевільний жид Кісіль Меркач напав на мешкання Л. Законніка в Золочеві і сильно побив та покусав його жінку і 6 дітей. Хоча Меркац відомий як небезпечний фурія́т, який ще давніше відкусив жінці ніс і теші лице, його випустили з кульпарківського заведення на волю, бо не було кому за нього платити.

— **Жертва грому.** В часі бурі ударив грім у хату Іллі Василини у Манаеві зборівського повіту. Василина погиб на місці, а хата згоріла.

— **Грім убив цілу родину.** Над дрогобицьким повітом перетягнула в ночі на 14. ц. м. велика буря з громами. Один грім ударив у хату Миколи Круцая в Добрівлянах. Наслідки були трагічні. Грім убив господаря, його жінку, 5-літню доньку і 3-літнього сина. Крім того грім ударив у хату Мих. Вижника і спалив цілу загороду.

— **Краева хроніка.** В Річці косівського повіту арештовано Миколу Кищука за вбивство снятинського купця, що їхав у ночі з 18 мішками муки. Кищук признався до злочину. — В Заруді пов. Зборів 48-літний селянин Василь Купчик розбирав на подвірі знайдене в полі артилерійське стрільно, яке вибухло і розірвало його на кусні. — З ріки Стрипи під Бучачем добули 16-літню топільницю Розалію Яновер, яку якась дівчина струнула з берега у воду. Топільниця не давала вже знаків життя і щойно при помочі штучного віддихування вдалось її відратувати. — До бюра державного надлісництва в Надвірній вломилися злодії, розбили огнетревалу касу і забрали 1.500 зол. — Трьох селян із Станимира пов. Перемишляни вибралося фірою в поле косити конюшину. Один із них держав косу так незручно, що одного 24-літнього чоловіка зарізала на смерть.

— **Кара смерти за вбивство Кендзьори.** В Берестю відбулася судова розправа проти 18-літнього Вельвеля Щербовського за вбивство ножем поліцая Стефана Кендзьори, що сконфіскував мясо з нелегального зарізу. Цей випадок викликав відомий жидівський погром у місті. Вельвеля Щербовського засуджено на кару смерти, позбавлення громадянських прав і на заплату 1 зол. для цивільної позовниці. Оборона засудженого заповіла апеляцію.

—o—

Чехословаччина край живців і мінеральних джерел

Чехословаччина є краєм живців, яких більшість має світову славу, а щодо своєї лікувальної сили безконкуренційною. В околицях, вивінуваних в багатства гарячих лікувальних джерел повстали купелеві живці такої міри, як: Карльсбад — Карльове Вари. Лікувальне ділання 16 джерел є таке ріжнородне та успішне, що цей живець притягає десятки тисяч людей річно з усіх країв для лікування. Marianske Lázné — мають славні джерела з ґлявберською солею, природні ямні і засадові мінеральні води, залізні мінеральні джерела. Frantiskovy Láznc — мають джерела вулканічної породи, мінеральні джерела пересичені вугляним квасом, що містять залізо і ґлявберську сіль. Близько цих живців находиться світовий живець Яхимів. Він має найбільш радіоактивні води на світі. Лікувальні їх прикмети як рад і ґаз радо-активний є чудесні і тому нині Яхимів зі своїм славним „Радіюм Паляс Готелем“ є джерелом здоровля. Ординує тут ряд лікарів-спеціялістів. Лікують тут ревматизм, ішіяс, недуги переміни матерії, нервові недуги, злобні новотвори, леукемію. Яхимів як також згадані тут живці, мають безпосередню залізничу комунікацію, як також дуже вигідні сполуки летунськими лініями —„Air de France“, які ледви в 3 годинах перевозять лікуваних із Варшави. Також світової слави заживає Gräfenberk, завдяки лікувальній методі — Priessenitza, звідки пішла також назва відомої санаторії Priessenitza. Luhaczovice мають 5 природних лікувальних щавів альсалічно-солянкових, багатих у йод, бром і бор, купелі, квасовуглеві і боровинові.

Trencianské Teplice — є живцем, який з року на рік постійно розростається і завдяки своїм джерелам з температурою 36° і 42° та джерел води до пиття 38°, які з успіхом лікують хронічний ревматизм суглобів і мязів, схоріння стегон, суглобицю та ісхіяс. Вони мають найбільш новочасно вивінувані заведення для фізикального лікування. Піщани мають гарячі сульфатичні гіркі сірководові джерела, мінеральну сіркову радіо-активну боровину, болотні купелі, фізикальне лічництво та пиття вод із джерел. Багацтво найріжнородніших чехословацьких живців, що відповідають усім головним приписам лічництва живців, кліматичні умовини, є найліпшою ґарантією і рекламою їх столітньої традиції. До Чехословаччини виїзд на лікування є на підставі рекомпенсаційних умов з Польщею влекшений. Пашпорти видають без труднощів, як також і акредитиви. Блищчі в цій справі інформації дає безплатно Чехословацьке Інформаційне Бюро, Варшава, Ал. Єрозолімські 17. тел. 9-30-31.

Д-р інж. Й. Вальдміллер.

ВІДГУКИ ДНЯ.

НА МЕТЧУ.

Не ходив я на мячеві змагання вже більше як рік. Здавалося мені, що приношу нашим „пеха“, бо коли не прийшов — наші набрали. Але читаючи висліди „України“: 8:3, 5:1, а навіть 12:0, подумав я собі, що хіба вже тепер можу безпечно йти.

І пішов.

Метч: „Україна“ — „Гасмонея“.

Грище „Погоні“, бо ми маємо тільки найкращий майдан, але грище покищо „під псом“!

Отже — грище „Погоні“...

Другий партер (найдешевший) майже в цілости греко-католицький, з милою домішкою православних і римо-католиків. Перший партер пів на пів, трибуна майже ціла мойсеєвої віри, тільки десь-не-десь український директор (членська знижка) і редактор (редакційна карта). Рівне як стіл грище витягається ліниво, всміхається до ясної синяви неба, жмурить очі до червневого сонця. Жде байдужо на двадцятьдвох молодців, що за хвилину вбіжать на його зелений хребет і почнуть баталію. Нині ставка нерівна: „Україна“ бореться за мистецтво Окружної Ліґи, „Гасмонея“ тільки за третє місце.

— Jak pan myśli? — питає коло мене сусід сусіда.

— Nu, co jest? Ja nic nie myślę.

— Co znaczy nic? Przecież...

— Trzy na jeden!

— Dla kogo?

— Co znaczy dla kogo?! Dla „Ukrainy“.

— Dlaczego?

— Bo jeżeli takowa wygrała wysokocyfrowo z „Ogniskiem“, tudzież z „Czarnymi“, to „Hasmonea“ niema widoków.

— To niech pan łaskawie zrzuci kapelusz, bo ja także nie będę miał widoku.

— Co sie pan irytuje?! Czy ja temu winien, że „Ukraina“ lepiej gra, a pan jest taki purcel!...

З другої сторони чую українську мову:

— Ви як кажете?

— Що маю казати! Побачу.

— Не штука потім, але тепер?

— Три на один.

— Для кого?

— Для „Гасмонеї“.

— Цікаво чому?

— Бо я є „пехман“. Коли прийду на змагання — наші мусять програти.

— То чого йдете загалом?!

Подивився брат на брата як на вовка і вже мав на устах терпке слово, але не було часу вимовити.

На лівім крилі трибуни виринула, здається, якась поважніша ріжниця думок, бо майнула в воздусі чиясь рука і роздався голосний ляпас.

Здушений голос зашипів гадюкою:

— Uj! Szanowny pan sie bije! Ja pana oddam i w pysk i do policji.

Але не виконав ні одної грозьби, бо в тій самій хвилині вбігла на площу одинадцятка „Гасмонеї“ і рука, приготована до удару, мусіла бити браво.

Друга трибуна зареаґувала протяжним: У-у-у-у! і свистами.

(Як запевняють мене деякі бувальці метчів — це страшно депримує ворога, а підбадьорує своїх!)

За „Гасмонеєю“ вибігла одинцятка „України“. Буря оплесків і — треба признатися — зловного жидівського свисту.

(Це останнє трохи зденримувало мене!)

Почалася гра.

Один „візкує“, другий „кіксує“, третій „фавлює“, четвертий „киває“, пятий „тікає“ підзджає під ворота, центрує, „бомба“ і — баняк! 1:0 для „України“.

Хто не читав Купера, Карла Мая, чи інших пригод Буфальо Біля, той не відчує краси того реву радости, що вибухає на партерах і в кількох місцях трибуни.

— Є-е-ге-ге-ге!!

Більша частина трибуни і трохи першого партеру за той час ковтає сльози. 0:1 для „України“!

Потім ще одні ворота для „України і ще один рев:

— Є-е-ге-ге!.

Найважнішою особою на грищі — суддя, а найнещасливішою — суддя.

Покарає одну сторону: часть публики оплескує, а часть:

— Сендзя кальош!

Покарає другу — оплески від тих, що перше кричали і:

— Сендзя, плюскви лясkотаць! — від тих, що перше оплескували.

Кінцевий вислід — 3:3.

Публика розходиться невдоволена, бо... „ще трохи, ще один „ґоль“ і булоб 4:3!“

Але одні і другі поправді тішаться, що так вийшло.

— Panie szanowny, ręczy panu, ze mogło być gorżej...

— Кажу вам, я ввесь час тремтів...

Галактіон Чіпка.

Нові книжки й журнали.

Сівач, місячник, присвячений проповіди і катехизі. Львів, червень 1937. Р. П. Ч. 6. Зміст: о. д-р Й. Застирець: Пропов. на нед. про сліпородженого. — о. П. Дзедзик: Ідеал проповідника. — о. Ом. Горчинський: Проповідь на Празн. Вознесення І. Хр. — о. П. Дз.: Пропов. на нед. св. Отців. — о. П. Мриглод: Проповідь на зісл. св. Духа. — о. П. Дз.: Катехиза на червень. — о. М. Угорчак: Пропов. на Празн. Пресв. Тройці. — о. А. Ґаландюк: Про високе завдання учителя релігії. — о. П. Дзедзик: Чи і як стосувати методу „школи праці“ при навчанні релігії? — о. Вол. Рабій: Пропов. на нед. Всіх Святих. — о. П. Дзедзик: Хр. Церква в обороні робітництва. — У відповідь мудрагелям і недовіркам. — Рецензії.

ШАФКОВІ КУФРИ

валізи, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по цінах найнижчих поручає

Робітня римарсько-галантерійна **Н. БАРЕР**

Львів, Сикстуська ч. 2, побіч ф-ми „Салямандра"

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5).

„Неаполь - Капрі - Соренто - Венеція"

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 17. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 10.00 Нар. пісні, 17.00 Концерт солістів, 19.20 Камер. музика, БУДАПЕШТ (550) 12.0 Сальон. музика, 17.30 Форт., 18.30, 19.00 Циг. музика, 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ (507) 12.00 Концерт бажань, 17.20 Сучасна австрійська музика, 21.00 Богослужба, ес-дур Г. Мілера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт., КОШИЦІ (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, 19.30 20.00, 21.00, 22.00 „Любуша" оп. Сметани, МІЛЯНО (369) 17.15 Вокальний концерт, 20.45 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Федора" оп. Джордана; МІНХЕН (405) 8.30, 9.00 Веселі мелодії, 15.00 Вок. авдиція, 16.15 Концерт квартету, 17.15, 18.00 Концерт із Байрайту: орх., баритон, форт. дует, 19.00, 20.00 Опереткові мелодії. ПРАГА (470) 17.15 Соната Борковеца на альтівку, 18.00 Клявесинові суїти, 19.25 Концерт сальон. квартету, РАДІО ПАРІ (648) 12.30, 13.45 Орх. концерт, 13.15, 15.45, 19.45 Спів, 16.45, 18.00 „Скупар" ком. Мольєра; 20.30, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РИМ (421) 17.15 Танк. музика, 20.45 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, 22.15 Веселі мельодії.

БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНО!
„Charmes" — матові РЕФОРМИ 3·55
„Milanes" — тривалі „ 1·85
„ДІМ ВОЛІЧКИ 9—?
Львів, Сикстуська 2 (побіч брами)

Пятниця, 18. червня 1937.

БЕРЛІН (357) 11.15 Веселі мельодії, 17.00 Пісні, 19.00 Вечірній гомін, 21.00 Концерт фільг., 22.30 Легка й танкова музика, БІЛГОРОД (437) 18.10 Орхестр. концерт, 20.00, 21.00. 22.00 Опера, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Орх. концерт, 13.40 Форт., 17.15 Вок. концерт (норвесько-мадярський), 18.15 Сальон. музика, 19.40 Циг. музика, 20.50, 21.00 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ (507) 17.00 Для дітей, 17.30 Солісти, 19.25 Година музики Ед. Айзлера, 22.20 Концерт симф. орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Солісти, два форт., вок. дует, КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Спів, 19.00 Розр. музика, 22.10 Камер. музика, МІНХЕН (405) 8.30, 9.00 Веселі мельодії, 20.00, 21.00 Вечір німецької музики, ПРАГА (470) 16.10 Військова орх., 20.25, 21.00 „Багато галасу знечев'я" ком. Шекспіра, РАДІО ПАРІ (1646) 13.15, 19.15 Спів, 14.30, 15.00 Театр Уяви, 16.00 Камер. музика, 17.30 Скрипка, 19.00 Форт., 19.30 Сонати від Леклера до Мільода, форт., РИМ (421) 17.15 Квартет цитристів, 20.30 Музика, 21.00, 22.00 „Зінгарета" оп. Вільцера і Венацького.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 17. червня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 7.15 Для новобранців, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Музичний поранок для молоді вселюдних шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Про деякі цікаві заходи у хліборобстві, 12.25 Популярна музика у вик. дутої орх., 13.55 Легка музика з гр. пл., 14.55 Львівська біржа, 15.00 Концерт солістів із гр. пл., 15.30 Спортовий порадник, 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Сорок із рисками, опов. для старших дітей, 16.15 Орхестри та хори, гр. пл., 16.45 Коли цвітуть і достигають збіжа, фейл., 17.00 Концерт солістів: Іван Березинський форт., Ол. Беликов форт., 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Львів від сторони офіцин, 18.10 Гарні голоски, з гр. пл., 18.30 Загальна скринька Юрія Тепи, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Заблуканий поїзд" Вит. Зехентера, 19.30 Резерва, 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 Розривковий концерт у вик. орх., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Господарські вістки, 21.05 Танкова музика, 21.45 „Ця третя" гумореска Г. Сенкевича (докінчення), 22.00 Григові пісні у вик. Навсі Нюс, 22.30 Гріг: Соната г-дур оп. 13 на скр. і форт., 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольог. комунікат, огляд преси, 23.00, 23.30 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

Пятниця, 18. червня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Веселих вакацій" словно-муз. авд., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Іван Штравс: Пісня з оп. „Танцюристка Фанні Айзлер", 12.20 Комунікат львівської Хліборобської Палати, 12.25 Легка музика в у вик. орх., 13.55 Легка музика з гр. пл.; у перерві в год. 14.03 Гутірка Союзів ККО, 14.35 Трохи пісні, трохи слова (Скринька для дітей), 14.55 Львівська біржа, 15.00 Популярні орх. твори, з гр. пл., 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 „Шимановський на Підгаллі" словно-муз. авд., форт., скрипка, 16.45 Із нафтового басейну, 17.00 Твори Брамса у вик. сольового квартету та форт., 17.50 Наші дерева: Бук і граб, 18.00 Туристичний інформатор, 18.05 Оперова музика з грам. плит, 18.30 Три знаки запиту, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Плити для знавців: А. Брукнер: Симфонія ч. 7. е-дур, 20.00 Спортові вістки, 20.10 Легкий розривковий концерт, орх., сопран, тенор, устна гармонійка, 21.45 Варшава в поезії, 22.00 Камеральний концерт: у програмі італійська музика у вик. Евгенії Зарицької мецосопран і квартет, 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольог. вістки, огляд преси, Танк. музика з гр. пл., 23.15 Танкова музика у вик орх., 24.00—1.00 Орх. концерт.

БІРЖА.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·43, 89·0?, Доляри американські 5.29·00, 5.26·50, доляри канад. 5.29·00—5.26·50. Фльорени гол. 291·4?—289·70, Франки фр. 23·60—23·46, Франки швайцарські 121·40—120·60, Фунти англ. 26·17—26·01, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 18·30—17·80, Кор. дан. 116·79—115·95, Кор. норв. 131·43—130·45, Корони шв. 134·88—133·90, Ліри італ. 23·20—22·60, Марки фінлянд. 11·57—11·25, Марки нім. 131·50 — 129·50, Шилінги австр. 98·00—90·00, Тель Авів 26·10—25·85, Марки нім. срібні 143, 141.

Акції.

Банк Польський 101·25, 101·50, Вугіль 19·00, Ліпоп 11·75, Стараховичі 28·00. Тенденція неодностайна.

Папери.

3 поз. інвест. 1 ем. 63·25, 2 ем. 64·75, серія неност., 6 дол. 54·50. стабіл. 370·00, купон 29·53, консолід. 53·50, 52, 52·50, два ост. дрібні.

Збіжжя.

Львів, дня 16. червня 1937.

Ячмінь одн.	25·00—25·25
Ячмінь на мл.	23·50—23·75
Ячмінь паст.	22·50—22·75
Овес шт. І. незад.	26·00—26·25
Овес шт. І. А. легко зад.	25·25—25·50
Овес шт. ІІ. незад.	25·25—25·50
Овес шт. ІІ. А. легко зад.	24·00—24·50
Кукурудза краєва	21·50—22·00
Висівки житні	16·00—16·25
Висівки пшеничні грубі	14·75—15·00
Висівки пшеничні середні	14·55—14·50
Висівки пшеничні міялі	15·00—13·25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз з приводу вичікуючої тенденції ціни на масло не ставить.

Молоко	14—15
Яйця	2·65—2·70

Тенденція на масло і на яйця удержана, на молоко знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Кількох студентів, вийшовши з вязниці потребують конечного побуту в гірській або підгірській околиці для поратування здоровля. Хто з жертвенного П. Т. Громадянства готов прийняти на кілька тижнів одного з них — зволить ласкаво зголоситися на адресу: о. Прелат Кунницький, парох св. Юра — Львів, площа св. Юра ч. 5. 2—3

Всі українці
купують добірний і дешевий товар, як вовни, шовки, полотна і батисти
у фірмі
„МАНУФАКТУРА"
Львів, пл. Капітульна ч. 3.

Співробітники Т-ва Обезп. „Карпатія" зложили підчас гутірки по Загальних Зборах Т-ва зол. 20 на „Рідну Школу" через Повітовий Союз Кружків „Р. Ш." у Львові. Повітовий Союз Кр. Р. Ш. складає отсим щиру подяку.

За упокій душ померших Директорів „Дністра" бл. п.
Д-ра Яросл. КУЛАЧКОВСЬКОГО і д-ра Степана ФЕДАКА
відправиться
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в суботу 19. ц.м. в год. 8. рано в церкві Успення Пресв. Богородиці
на яке запрошує
Дирекція „Дністра".

Подяка.

Завдячуючи сьогодні моє загрожене важкою недугою життя — поза ласкою Всевишнього — тільки незрівняній у лікарському досвіді й безінтересовній помочі Впов. Пана Д-ра Маріяна Панчишина і так-же повній безінтересовного лікарського пожертвування кількамісячній опіці Впов. Пані Д-ра Теодозії Туни-Надраги, я просто не в силі звичайними словами висловити обоїм ту найщирішу подяку, на яку вони в мене безумовно заслужили. Нехай-же з оцією моєю заявою зволять ласкаво прийняти до відома, що я до кінця мого врятованого ними життя збережу в мому серці не лиш безмежну вдячність для них, але й невідлучну від неї найвищу пошану. Жалую, що на більше мене не стати. С. Северина Ч. С. В. В.

КУПНО - ПРОДАЖА

В БРОДАХ гарне двоморгове господарство себто дім під бляхою, вісім убікацій, електрика, криниця, пивниця, господарські будинки, город, лука, сад, рибні рови, можлива пасіка. Ціна вісім тисяч. Довгу нема. Зголошення: Войцеховський, Броди, вул. Конюшковська 12, за замком. 1156 1—1

ПРОДАМ У ДРОГОБИЧІ комфортову реальність, два морги поля. Добрянський, Львів, Коперника 32. 1147 1—1

НАУКА

ЛЕКЦІЇ німецького дає родовита німка. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Німка". 1148 1—2

ЛИСТУВАННЯ

ЛЕВИЦЬКИЙ ЛЕВ просить театрального адміністратора **п. Степана Орача** подати свою адресу. Бучач — посте-рестанте. 1152 1—1

АНТИКВАРНІ

19.130 скатальогованих книжок має „Міль Книжковий", Львів, Баторія 6. Катальоги на бажання. 1074 2-3

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ кавалерський сонячний до винайму, Байки 26, м. 12. 1150 1—1

ПАНСІОНИ

І. Ліськевичева веде пансіон „Олена" в Ямні коло Яремча. 1140 2—5

ДВІР Комарники почта Боринн, Карпати, 700 метрів, ріка Стрий, сонячна кімната, харч — 3.50. 1127 2-3

ПАНСІОН „Марія" в Ямні поручає покої з першорядним харчем по цінах конкуренційних від 1. червня. 1009 4-5

РІЖНІ

РОБОЧІ УБРАННЯ І ПЛАЩІ найдешевше джерело Виробня „ПАЛЮМ", Львів, Гетьманська 22, побіч Музею. 1120 1-10

ТАПЧАНИ новочасні, меблі тапіцеровані, ліжка дитячі, матраци, дротяні вкладки поручає найдешевше Уріх, Сокола 6. 1145 1—6

ХТО має грамофонові кружки з українськими національними танцями: козачок, коломийка, аркан, катеринка, гречаники, журавель, гопак, запорожець і т. п., зволить подати свою адресу до Адміністрації „Діла". Потрібне до радіоекспедиції. 1—3

ЗА ДОБРЕ СВІДОЦТВО добрі годинники, перстенці, браслети і ін. поручає найдешевше фірма Вандер, Львів, Шашкевича ... там направи годинників і біжутерії. 1089 6—7

ЗА ДОБРЕ СВІДОЦТВО годинник — поручає Роввашевський, Львів, Академічна 2 (Готель Жоржа). 1048 7—8

ОГОЛОШЕННЯ.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ШВАЛЬНЯ БІЛИ
Е М К А
ЛЬВІВ, ЛИЧАКІВСЬКА 14. І. ПОВЕРХ
шиє з власних і доставлених матеріялів.
Великий вибір! Ціни конкуренційні

Появився четвертий і останній том
Споминів О. Пристая
З Трускавця у світ хмародерів
Ціна 2·80 зол.
Всі чотири томи 1.200 сторінок і 38 ілюстрацій **10 зол.**

Радимо
перед закупом якогобудь білля мужеського, жіночого, дитячого або постелевого оглянути (без обовязку купна) вироби і ціни знаної фабрики білля „П А В" Львів, ул. Сикстуська ч. 1. 8—10

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

метелик сів на камениці „Просвіти" бо на місці книгарні „Просвіти" (вул. Руська 1)
І. БУЧКО
ЦУКОРНЮ ЗАЛОЖИВ
морозиво, овочі, цукорки.
1084 3—5

КОСІВ Пансіон „Анна"
на Москалівці, у стіп „Міхална", близько ліс і купіль, поручає сонішні кімнати з удержанням від 15. червня. 1156 1—2

ХТО?!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7 Філія КОПЕРНИКА 18а
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗА ДУРНО гарний дарунок.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.